

Faro voor gemeenten - Een wegwijzer Aan de slag met Faro

Welkom bij de Faro interactieve wegwijzer

Dit document laat zien hoe je op een Faro-manier met cultureel erfgoed kunt werken. Deze aanpak helpt gemeenten en provincies om inwoners actief te betrekken en duurzame relaties te bevorderen. Door mensen en hun relatie met erfgoed centraal te stellen, kun je bijdragen aan beleidsdoelen, zoals instandhouding van monumenten, leefbaarheid, wijkverbetering en integratie.

Navigeer eenvoudig door de verschillende onderdelen om de Faro-kernwaarden meedoen, openstaan en verbinden in de praktijk te brengen. Ontdek praktische stappen en voorbeelden uit andere gemeenten.

Dit document is gemaakt door het Faro-team van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed.

Start

Faro voor gemeenten - Een wegwijzer

Aan de slag met Faro

Voor gemeenten en provincies is het waardevol om op de Faro-manier met erfgoed te werken. Het bevordert een actieve betrokkenheid van inwoners bij hun erfgoed en hun omgeving en zorgt voor een duurzame relatie tussen burger en overheid. Samenwerken aan erfgoed sluit naadloos aan bij de ambities van de omgevingswet en de wet versterking participatie op decentraal niveau. Het draagt ook bij aan andere beleidsdoelen. Denk aan ontsluiting en instandhouding van erfgoed, leefbaarheid.

Hoe vul je een opdracht of taak in op de Faro-manier?

In de praktijk komt het neer op het vormgeven van de drie kernwaarden in het verdrag: meedoen, openstaan en verbinden. Deze wegwijzer biedt een aantal eerste handvatten en verwijzingen naar voorbeelden uit andere gemeenten.

Meedoen

Openstaan

Verbinden

Stappen om de Faro-meerwaarde vorm te geven

01 Wat is je vertrekpunt?

02 Hoe en welke duurzame relaties bouw je op?

03 Wat is de meerwaarde voor gemeenten?

04 Wat kan ik concreet doen?

05 Wat doen andere gemeenten?

Faro voor gemeenten - Een wegwijzer

01 Wat is je vertrekpunt?

Faro gaat over samenwerking tussen overheden en bewoners. Samen voel je je betrokken bij en verantwoordelijk voor erfgoed waarmee mensen zich identificeren. Kortom, erfgoed maak je samen en je zorgt er samen voor. Het Verdrag van Faro roept op deze samenwerking voor het erfgoed vorm te geven.

Voor elke gemeenteambtenaar zal de Faro-start anders zijn. Heb je een bestuurlijke opdracht of komt de vraag uit de samenleving? Ligt er een burgerinitiatief aan ten grondslag? Of is erfgoed een middel om positief bij te dragen aan maatschappelijke vraagstukken?

Je doelen en mogelijkheden zijn afhankelijk van de beschikbare capaciteit en financiële middelen. Dat is voor grote en kleine gemeenten anders. Leg in ieder geval vast wat je wilt bereiken.

Stappen om de Faro-meerwaarde vorm te geven

01 Wat is je vertrekpunt?

02 Hoe en welke duurzame relaties bouw je op?

03 Wat is de meerwaarde voor gemeenten?

04 Wat kan ik concreet doen?

05 Wat doen andere gemeenten?

Faro voor gemeenten - Een wegwijzer

02 Hoe en welke duurzame relaties bouw je op?

Een sterk en divers netwerk is onmisbaar voor elke samenwerking en voor gedeelde verantwoordelijkheid. Wie zitten er in je netwerk? Zijn dat alleen georganiseerde instellingen en stichtingen of ook informele erfgoedgemeenschappen? Ga op verkenning en bouw aan duurzame relaties, zowel binnen de organisatie als daarbuiten.

- Betrek bij je netwerk: erfgoedvrijwilligers, jongeren, online communities, culturele gemeenschappen en actieve inwoners (bijvoorbeeld iemand die een leeg schoolgebouw wil herbestemmen of een particulier die een archief aanlegt).
- Organiseer de ontmoeting, bijvoorbeeld een maandelijks spreekuur bij de wethouder.
- Stel vergader- of ontmoetingsruimten beschikbaar aan je netwerk. Zo kom je elkaar ook informeel tegen.
- Leg contact met collega's uit andere beleidsdomeinen en identificeer geldstromen die voor erfgoedgemeenschappen interessant zijn.
- Leg contact met buurtcoaches en/of wijkregisseurs en bekijk de mogelijkheden tot samenwerking.
- Creëer ruimte om op een Faro-manier te gaan werken. Bespreek bijvoorbeeld met je manager of binnen je team wat je nodig hebt om aan relatiemanagement te doen. Voor het opbouwen en onderhouden van een netwerk is immers geld en tijd nodig. Gebruik de contacten die je al hebt en vul ze aan.

Stappen om de Faro-meerwaarde vorm te geven

01 Wat is je vertrekpunt?

02 Hoe en welke duurzame relaties bouw je op?

03 Wat is de meerwaarde voor gemeenten?

04 Wat kan ik concreet doen?

05 Wat doen andere gemeenten?

Faro voor gemeenten - Een wegwijzer

03 Wat is de meerwaarde voor gemeenten?

Werken volgens het Faro-gedachtegoed:

- Bevordert actieve betrokkenheid van inwoners bij hun erfgoed en omgeving.
- Zorgt voor betere besluitvorming en dus meer draagvlak voor erfgoedbeleid.
- Draagt bij aan een duurzame(re) relatie tussen burger en overheid.
- Helpt bij het samen werken aan en halen van beleidsdoelen en wettelijke taken, zoals ontsluiting en instandhouding van erfgoed, leefbaarheid, wijkverbetering, arbeidsparticipatie en integratie.

Stappen om de Faro-meerwaarde vorm te geven

01 Wat is je vertrekpunt?

02 Hoe en welke duurzame relaties bouw je op?

03 Wat is de meerwaarde voor gemeenten?

04 Wat kan ik concreet doen?

05 Wat doen andere gemeenten?

Faro voor gemeenten - Een wegwijzer

04 Wat kan ik concreet doen?

Er zijn tal van (beleids)instrumenten die je kunt inzetten om 'meedoen, openstaan en verbinden' te stimuleren:

- Stel participatief erfgoedbeleid op, inclusief uitvoeringsagenda waarbij iedereen actor is. Hierbij gaat het vooral om hoe je het maakt en minder om wat je in het beleid zet.
- Verdeel het erfgoedbudget in samenspraak met de erfgoedgemeenschappen.
- Ondersteun financieel maar ook in de vorm van kennis en netwerken.
- Integrale samenwerking met andere beleidsterreinen binnen de gemeente en met erfgoedgemeenschappen. Vergeet de online communities niet.
- Ga samen met betrokkenen op zoek naar input voor een omgevingsvisie of -plan.
- Ga samen met inwoners op zoek naar het DNA van een gebied en maak bijvoorbeeld een gebiedspaspoort.
- Organiseer erfgoedtafels/omgevingstafels met inwoners.
- Stel samen met inwoners een lokale onderzoeksagenda op en schep mogelijkheden om te participeren in onderzoek.
- Ga met organisatoren van traditionele evenementen in gesprek over de gevolgen van regelgeving uit andere domeinen.

Stappen om de Faro-meerwaarde vorm te geven

01 Wat is je vertrekpunt?

02 Hoe en welke duurzame relaties bouw je op?

03 Wat is de meerwaarde voor gemeenten?

04 Wat kan ik concreet doen?

05 Wat doen andere gemeenten?

Faro voor gemeenten - Een wegwijzer

05 Wat doen andere gemeenten?

Op het [Faro-platform](#) staan diverse voorbeelden van gemeenten die op de Faro-manier werken. De projecten inspireren en helpen je verder op weg.

De snelgroeiende Faro-community deelt ook kennis en ervaringen op het Faro-platform. Via onder andere bijeenkomsten, publicaties en websites. Het Faro-platform is een centrale plek voor dit netwerk met veel mogelijkheden tot persoonlijk contact.

Stappen om de Faro-meerwaarde vorm te geven

01 Wat is je vertrekpunt?

02 Hoe en welke duurzame relaties bouw je op?

03 Wat is de meerwaarde voor gemeenten?

04 Wat kan ik concreet doen?

05 Wat doen andere gemeenten?

Faro voor gemeenten - Een wegwijzer

Meedoen

Meedoen betekent mensen fysiek of digitaal toegang geven tot erfgoed maar hen ook laten meebepalen en samenwerken. Want van wie is cultureel erfgoed, voor wie bewaren we het en hoe is iedereen betrokken?

Werk bijvoorbeeld met inwoners, gebruikers van erfgoed en erfgoedprofessionals als partners samen aan nieuw beleid. Dat kan gaan om erfgoedbeleid, maar ook om omgevingsvisies of een wijkaanpak. Met behulp van subsidies, regelgeving of participatiemethoden kun je de Faro-werkwijze stimuleren.

Meedoen

Openstaan

Verbinden

Faro voor gemeenten - Een wegwijzer

Openstaan

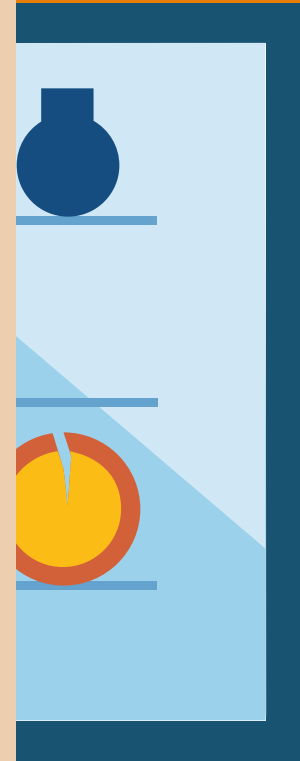
Openstaan gaat over oog hebben voor verschillende erfgoedopvattingen en nieuwe vormen van erfgoed. En over ruimte bieden aan kennis van inwoners. Wat zien zij als erfgoed? Vraag inwoners wat zij belangrijk vinden, wat hun plannen zijn met hun erfgoed en hoe zij het willen behouden of laten zien.

Denk aan het aanpakken van de leegstand van oude panden of kerken of het levend houden van een lokale traditie. En is er nieuw erfgoed dat nog weinig aandacht of erkenning krijgt?

Meedoen

Openstaan

Verbinden

Faro voor gemeenten - Een wegwijzer

Verbinden

Verbinden houdt in het combineren van erfgoed met maatschappelijke doelen, zoals het verbeteren van sociale cohesie en welzijn. Erfgoed als bron voor een betere kwaliteit van leven voor iedereen. Zoek hiervoor de samenwerking met andere beleidsdomeinen en maatschappelijke organisaties.

Meedoen

Openstaan

Verbinden

